

Sygn. akt *IV RC 275/14*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 grudnia 2016 roku

Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku Wydział IV Rodzinny i Nieletnich

w składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Mejka

Protokolant: Paweł Engler

po rozpoznaniu w dniu 24 listopada 2016 roku w Gdańsku

na rozprawie

sprawy

z powództwa D. R. i O. R.

przeciwko R. R. (1)

o podwyższenie alimentów

I podwyższa alimenty od pozwanego R. R. (1) na rzecz małoletnich powodów D. R. i O. R., ustalone w pkt III lit. a wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 29 grudnia 2009 roku w sprawie o sygn. akt II C 2123/08, z kwoty po 1.000 zł (tysiąc złotych) miesięcznie na każdego z powodów, tj. łącznie kwoty po 2.000 zł (dwa tysiące złotych) miesięcznie, do kwoty: na rzecz powoda D. R. – 1.150 zł (tysiąc sto pięćdziesiąt złotych) miesięcznie oraz na rzecz powódki O. R. – 1.150 zł (tysiąc sto pięćdziesiąt złotych) miesięcznie, tj. łącznie kwoty po 2.300 zł (dwa tysiące trzysta złotych) miesięcznie, płatnych do rąk przedstawicielki ustawowej małoletnich powodów E. R. z góry do 15-ego dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, począwszy od dnia 17 marca 2014 roku, przy czym odsetki należne od rat alimentacyjnych płatnych do dnia 31 grudnia 2015 roku powinny być liczone według wysokości odsetek ustawowych, natomiast odsetki należne od rat alimentacyjnych płatnych od dnia 1 stycznia 2016 roku powinny być liczone według wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie;

II oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III odstępuje od obciążania pozwanego kosztami procesu;

IV wyrokowi w punkcie I. nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt *IV RC 275/14*

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 17 marca 2014 roku małoletni D. R. i O. R., reprezentowani przez przedstawicielkę ustawową E. R., wnieśli o podwyższenie alimentów należnych każdemu z nich od pozwanego R. R. (1), ustalonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 29 grudnia 2009 roku w sprawie o sygn. akt II C 2123/08, z kwoty po 1.000 zł na rzecz każdego z nich w stosunku miesięcznym, tj. łącznie z kwoty po 2.000 zł miesięcznie, do kwoty po 2.000 zł na rzecz każdego z nich w stosunku miesięcznym, tj. łącznie do kwoty po 4.000 zł miesięcznie, płatnych do rąk matki E. R. do 2-ego dnia każdego miesiąca z góry, począwszy od marca 2014 roku wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku

uchybiecia terminu płatności którejkolwiek z rat. Nadto, powodowie domagali się zasądzenia od pozwanego na ich rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazano, że zarobkowe i majątkowe możliwości pozwanego zwiększyły się w sposób istotny od momentu uprawomocnienia się orzeczenia Sądu Okręgowego z dnia 29 grudnia 2009 roku. Pozwany R. R. (1) prowadzi działalność gospodarczą jako wspólnik spółki cywilnej pod firmą (...). Nadto, pozwany jest w trakcie budowy domu jednorodzinnego przy ul. (...) w O.. Dalej wyjaśniono, że pozwany jako ojciec małoletnich nie wywiązuje się z obowiązku ich wychowania spędzając z nimi niewielką ilość czasu. Nie wspomaga ich też w żaden dodatkowy sposób, chociażby przez darowanie im prezentów. Matka małoletnich prowadzi działalność gospodarczą w zakresie usług protetycznych. Działalność założyła w 2012 roku i początkowo osiągała jedynie straty. Dopiero w 2013 roku działalność zaczęła przynosić niewielki zysk i obecnie dochody te wynoszą około 1.200 zł miesięcznie. Wyjaśniono również, że usprawiedliwione potrzeby uprawnionych uległy istotnemu zwiększeniu od momentu uprawomocnienia się wyroku z dnia 29 grudnia 2009 roku. Małoletni są obecnie uczniami VI klasy szkoły podstawowej. Koszty utrzymania małoletnich zostały oszacowane na kwotę po 3.892 zł miesięcznie na każdego z nich.

Vide: pozew – k. 2-9

Pozwany R. R. (1) wniósł o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany wyjaśnił, że widuje się z dziećmi bardzo często i uczestniczy w ich życiu na bieżąco. Nadto, pozwany poza alimentami partycypuje w innych kosztach, które generują małoletni. Dalej wskazano, że w ostatnim czasie zmieniła się sytuacja osobista pozwanego, zmiana ta dodatkowo obciążała go koniecznością pokrywania nowych wydatków. W styczniu 2015 roku pozwany ponownie się ożenił, zaś w dniu (...) urodził mu się syn A., którego miesięczne potrzeby kształtują się na poziomie około 1.000 zł. Pozwany wskazał również, że ma identyczne jak matka powodów możliwości zarobkowe, a w 2014 roku zarobił średniomiesięcznie 6.294 zł netto.

Vide: odpowiedź na pozew – k. 168-171

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletni powód D. R., urodzony w dniu (...), i małoletnia powódka O. R., urodzona w dniu (...), są dziećmi pozwanego R. R. (1) i E. R..

okoliczność bezsporna

Wyrokiem z dnia 29 grudnia 2009 roku w sprawie o sygn. akt II C 2123/08 Sąd Okręgowy w Gdańsku rozwiązał przez rozwód związek małżeński pozwanego R. R. (1) i E. R., bez orzekania o winie stron. Sąd miejsce pobytu małoletnich ustalił przy matce, a udział pozwanego R. R. (1) w kosztach wychowania i utrzymania małoletnich dzieci ustalił na kwotę po 1.000 zł na każdego z nich. W pkt VI wyroku Sąd dokonał całkowitego podziału majątku wspólnego stron na ich zgodny wniosek poprzez przyznanie własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego w G. przy ul. (...) na rzecz E. R. bez obowiązku spłat na rzecz R. R. (1). Powyższy wyrok uprawomocnił się 20 stycznia 2010 roku.

Wówczas pozwany R. R. (1) prowadził działalność gospodarczą w zakresie usług protetycznych i uzyskiwał dochód w wysokości 5.000 zł netto miesięcznie. Był współwłaścicielem pracowni protetycznej. Pozwany nie był obciążony kredytami.

E. R. pracowała jako technik dentystyczny i uzyskiwała wynagrodzenie w wysokości 1.276 zł netto za cały etat. W skład ponoszonych przez nią opłat za mieszkanie wchodził czynsz – 600 zł miesięcznie, energia – 150 – 200 zł (co dwa miesiące) i media – 230 zł miesięcznie. Nadto, spłacała kredyt z miesięczną ratą w wysokości 370 zł. Matka małoletnich na rozprawie wyraziła zgodę, aby pozwany łożył na ich utrzymanie alimenty w kwocie łącznie po 2.000 zł miesięcznie. Wskazała również, że w skład kosztów utrzymania każdego z małoletnich wchodzi wyżywienie w kwocie

500 zł oraz odzież i obuwie w kwocie 150 zł. Małoletni uczęszczali wówczas do II klasy szkoły podstawowej. Małoletni D. R. przyjmował leki na alergię, których koszt wynosił 100 zł miesięcznie.

dowód: akta sprawy Sądu Okręgowego w Gdańsku o sygn. II C 2123/08: zaświadczenie o zatrudnieniu – k. 68, zeznania R. R. (1) słuchanego w charakterze strony – k. 75-76, zeznania E. R. – k. 76-77, wyrok z dnia 29 grudnia 2009 roku, zarządzenie o prawomocności orzeczenia

Małoletni powód D. R. ma obecnie 15 lat i uczęszcza do klasy III gimnazjum. Małoletni ma stwierdzoną alergię pokarmową i łuszczycę.

Małoletnia powódka O. R. ma 14 lat i uczęszcza do III klasy gimnazjum, jest alergikiem.

Małoletni powodowie uczęszczają na dodatkowe zajęcia z języka angielskiego.

Miesięczne koszty utrzymania każdego z powodów oscylują w granicach około 2.200 zł. Na kwotę tę składają się m. in. żywność – 700 zł, odzież i obuwie – 300 zł, leki – 150 zł, korepetycje z języka angielskiego – 400 zł, kosmetyki – 50 zł, udział w kosztach utrzymania mieszkania – 405 zł, wydatki na edukację – 100 zł.

dowód: dokumentacja medyczna – k. 17-18, 100, 115, 136-137, 187-190, 256, 326-339, faktury VAT – k. 101, 103-104, 202-210, 257, 259, 281-285, 292-295, 401-402, zeznania świadka R. P. – k. 343-345, zeznania przedstawicielki ustawowej małoletnich powodów E. R. słuchanej w charakterze strony – k. 440, 442-444

Pozwany R. R. (1) ma 44 lata i wykształcenie średnie, jest z zawodu technikiem dentystycznym. Z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w ramach pracowni protetycznej osiąga dochód w wysokości 6.000 – 7.000 zł miesięcznie. Pozwany jest współnikiem spółki cywilnej, w ramach której prowadzona jest klinika stomatologiczna i pracownia protetyczna. Drugim współnikiem spółki jest ojciec pozwanego. Klinika stomatologiczna powstała w 2012 roku.

Tytułem prowadzonej działalności gospodarczej ojciec małoletnich w 2011 roku uzyskał przychód w wysokości 164.026,82 zł, w 2012 roku przychód w wysokości 151.705,97 zł, w 2013 roku przychód w wysokości 305.892,35 zł, w 2014 roku przychód w wysokości 368.899,60 zł, a w 2015 roku przychód w wysokości 373.387,20 zł.

W styczniu 2015 roku pozwany zawarł ponownie związek małżeński. W dniu (...) urodził się syn pozwanego i jego obecnej żony A. R. (1). Dziecko ma skazę białkową i wymaga specjalnej diety. Koszty utrzymania nowonarodzonego syna oscylują wokół kwoty około 1.000 zł. Żona pozwanego pozostaje na jego utrzymaniu.

Ojciec małoletnich powodów pokrył połowę kosztu wyprawki szkolnej powodów w łącznej kwocie 1.400 zł oraz przekazuje dzieciom kieszonkowe i robi prezenty, a także organizuje im atrakcyjne wyjazdy wakacyjne. Nadto, ma systematyczny kontakt z małoletnimi powodami i regularnie uiszcza na ich rzecz alimenty.

Ojciec małoletnich w 2012 roku rozpoczął budowę domu w O. ze środków pochodzących z kredytu w wysokości 285.000 zł. Pozwany jest właścicielem samochodu marki A. (...) rok produkcji 2005. Spłaca kredyt z miesięczną ratą w wysokości 1.600 zł. Ponosi również następujące wydatki: woda – 200 zł (co 2 miesiące), prąd – 500 zł miesięcznie, ubezpieczenie – 550 zł rocznie, podatek od nieruchomości – 1.500 zł rocznie, ubezpieczenie samochodu – 2.000 zł rocznie, paliwo – 400 zł miesięcznie.

dowód: wydruk z (...) k. 37-38, harmonogram spłaty kredytu – k. 50, odpis skrócony aktu małżeństwa – k. 211, odpis skrócony aktu urodzenia – k. 212, zaświadczenie lekarskie – k. 298, potwierdzenie przelewu – k. 299, zeznania świadka S. R. – k. 312, 314-315, zeznania świadka A. R. (2) – k. 312, 316-318, zeznania podatkowe – k. 405-414, zeznania pozwanego R. R. (1) słuchanego w charakterze strony – k. 214-216, 421, 440, 444-447, zeznania przedstawicielki ustawowej małoletnich powodów E. R. słuchanej w charakterze strony – k. 440, 442-444

E. R. ma 43 lata i jest z zawodu technikiem dentystycznym. Ukończyła również studia na kierunku pedagog resocjalizacyjny oraz szkołę policealną na kierunku pielęgniarstwo. Matka małoletnich przez pewien czas pracowała również jako pielęgniarka.

Matka małoletnich pracuje w pracowni protetycznej w K. uzyskując dochód w wysokości około 2.000 zł miesięcznie, a w ramach prac dodatkowych uzyskuje dochód w wysokości 800 zł i 400 zł miesięcznie. E. R. w 2012 roku uzyskała dochód w wysokości 5.999,10 zł, w 2013 roku dochód w wysokości 18.275,22 zł, w 2014 roku dochód w wysokości 31.911,82 zł, a w 2015 roku dochód w wysokości 19.923,12 zł.

E. R. prowadzi wraz z małoletnimi powodami wspólne gospodarstwo domowe. W skład kosztów utrzymania mieszkania wchodzi następujące pozycje: czynsz – 600 zł, woda – około 1.000 zł za 6 miesięcy, ogrzewanie – około 1.000 zł za 6 miesięcy, prąd 300-350 zł za dwa miesiące, internet – 76 zł, telewizja – 29 zł, co daje kwotę 405 zł miesięcznie na każdego domownika. Nadto matka powodów spłaca kredyt zaciągnięty w Banku (...) S.A. z miesięczną ratą w wysokości 200 zł, kredyt zaciągnięty na zakup samochodu z miesięczną ratą w wysokości 256 zł oraz ponosi koszt zakupu paliwa w wysokości 1.000 zł w związku z dojazdami do pracy w K..

dowód: zeznanie podatkowe – k. 362-400, zeznania przedstawicielki ustawowej małoletnich powodów E. R. słuchanej w charakterze strony – k. 213-214, 421, 440, 442-444, zeznania świadka R. P. – k. 343-345

Powiatowy Urząd Pracy w G. na dzień 24 października 2016 roku dysponował 1 ofertą pracy na stanowisko opiekun medyczny z wynagrodzeniem w wysokości 2.100 zł brutto, 3 ofertami pracy na stanowisko opiekun osoby starszej z wynagrodzeniem od 3.800 do 8.700 zł brutto (praca na terenie Niemiec), 1 ofertą pracy na stanowisku pedagog z wynagrodzeniem w wysokości 1.300 zł brutto, 1 ofertą pracy na stanowisku opiekunka dziecięca z wynagrodzeniem 2.200 zł brutto i 1 ofertą pracy dla kobiet bez kwalifikacji zawodowych z wykształceniem średnim ogólnym z wynagrodzeniem w wysokości 925 zł brutto. We wskazanej dacie Urząd Pracy nie dysponował ofertami pracy na stanowiska: technik dentystyczny, pielęgniarka, specjalista resocjalizacji, pracownik socjalny, wychowawca w jednostkach penitencjarnych, wychowawca w placówkach oświatowych, wsparcia dziennego, wychowawczych i opiekuńczych oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Powiatowy Urząd Pracy w G. dysponował na dzień 28 listopada 2016 roku ofertami pracy dla osób w zawodzie pielęgniarka z wynagrodzeniem w wysokości 2.000 zł brutto oraz dla osób bez kwalifikacji zawodowych z wynagrodzeniem w wysokości od 1.850 zł do 2.400 zł brutto. We wskazanej dacie Urząd Pracy nie dysponował ofertami pracy w zawodzie technik dentystyczny oraz pedagog resocjalizacji.

dowód: pismo PUP w G. – k. 435, pismo PUP w G. – k. 449

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego oraz zasad doświadczenia życiowego. Sąd oparł się na treści dokumentów urzędowych załączonych do akt sprawy i dał im wiarę co do tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 k.p.c.). Materiał dowodowy obejmujący złożone do akt dokumenty należało uznać za w pełni wiarygodny i dający pełną możliwość czynienia na jego podstawie ustaleń faktycznych. Prawdziwość dokumentów, z których przeprowadzono dowód, nie nasuwała zastrzeżeń. W ocenie Sądu stanowiły one wiarygodne źródło zawartych w nich informacji. Sąd przeprowadził również dowód z dokumentów zebranych w aktach sprawy Sądu Okręgowego w Gdańsku sprawy o sygn. II C 2123/08 a wymienionych w części uzasadnienia zawierającej ustalenia faktyczne.

Ustalenia faktyczne Sąd poczynił na podstawie zeznań świadków S. R., A. R. (2) i R. P., uznając je za wiarygodne w całości. Zeznania wymienionych świadków były logiczne i szczerze, wewnętrznym spójne, nadto znajdowały potwierdzenie w dokumentach zebranych w aktach sprawy.

Sąd pozyskał nadto dowody z zeznań stron – przedstawicielki ustawowej małoletnich powodów E. R. oraz pozwanego R. R. (1), słuchanych w trybie art. 303 k.p.c. i art. 304 k.p.c. Sąd stwierdził, że przedmiotowe zeznania pozostają w ogólności zgodne z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w aktach postępowania. W większej części zeznania ze sobą wzajemnie korespondują, do pewnego stopnia znajdują również potwierdzenie w dokumentach, które na skutek inicjatywy obu stron procesu zostały w aktach sprawy zgromadzone. W tym zakresie Sąd uznał je za wiarygodne źródła dowodowe oraz poczynił podstawą wydanego rozstrzygnięcia. Sąd odmówił wiary zeznaniom stron w takiej ich części, która – zakwestionowana przez stronę przeciwną – nie została potwierdzona innym dowodem. Ostatnia uwaga dotyczy zwłaszcza zeznań przedstawicielki ustawowej małoletnich powodów, które w zakresie, w jakim wskazywały na koszty utrzymania wspólnych dzieci stron, w części zostały uznane za niewiarygodne – bezpodstawne albowiem niepotwierdzone innym środkiem dowodowym, w szczególności dokumentem.

Sąd nie uwzględnił paragonów przedstawionych w toku postępowania bowiem nie są to dowody imienne. W takiej sytuacji przedstawione rachunki nie uprawdopodobniają niczego innego niż tylko to, że w datach w nich wskazanych dokonano zakupu określonych towarów. Nie wynika z nich natomiast to, kto tego zakupu dokonał. Jednocześnie należy zaznaczyć, iż istnieje prawna i faktyczna możliwość żądania przez kupującego wydania rachunku imiennego (np. faktura VAT).

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w niewielkiej części.

Podstawą prawną roszczenia w niniejszej sprawie jest art. 138 k.r.o. Wymieniony przepis przewiduje, że w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. W dalszej kolejności należy jednak oprzeć się na przepisach będących w ogólności podstawą obowiązku alimentacyjnego, a więc art. 128 k.r.o, art. 133 § 1 k.r.o., w szczególności zaś art. 135 k.r.o. Przepis art. 135 § 1 k.r.o. przewiduje bowiem, że zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

W doktrynie ugruntowało się stanowisko, że aby art. 138 k.r.o. mógł znaleźć zastosowanie, nie muszą wystąpić równocześnie zmiany w zakresie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego i zmiany w zakresie zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego (por. H. Haak, Kodeks rodzinny i opiekuńczy komentarz, obowiązki alimentacyjny, Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierowania „Dom Organizatora”, Toruń 1995, s. 140).

Zgodnie z art. 138 k.r.o. w razie zmiany stosunków można żądać zmiany wysokości zasądzonych alimentów. Przez pojęcie „stosunków” należy rozumieć okoliczności istotne z punktu widzenia ustawowych przesłanek obowiązku alimentacyjnego i jego zakresu (art. 133 k.r.o. i art. 135 k.r.o.). Zmiana stosunków to istotne zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego. Skutkiem takich zmian jest potrzeba skorygowania zakresu obowiązku alimentacyjnego (por. wyrok Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 21 stycznia 2015 roku w sprawie o sygn. akt VI RCa 293/14).

Usprawiedliwione potrzeby dziecka powinny być oceniane nie tylko na podstawie wieku, lecz również miejsca pobytu dziecka, jego środowiska, możliwości zarobkowych zobowiązanych do jego utrzymania i całego szeregu okoliczności każdego konkretnego wypadku. W szczególności pojęcia usprawiedliwionych potrzeb nie można odrywać od pojęcia zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Pojęcia te w praktyce pozostają we wzajemnej zależności. Współzależność między usprawiedliwionymi potrzebami uprawnionego a możliwościami zarobkowymi i majątkowymi zobowiązanego wyraża się w tym, że usprawiedliwione potrzeby uprawnionego powinny być zaspokajane w takim zakresie, w jakim pozwalają na to możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 1969 roku w sprawie o sygn. akt III CRN 350/69, OSNPG 1970/2/15).

Górną granicą świadczeń alimentacyjnych są zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego, chociażby nawet w tych ramach nie znajdowały pokrycia wszystkie usprawiedliwione potrzeby uprawnionego do alimentacji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 1972 roku w sprawie o sygn. akt III CRN 470/71, Informator Prawniczy

1972, nr 1 – 2, poz. 15). Ponadto, przy ocenie zakresu obowiązku alimentacyjnego należy brać pod uwagę także usprawiedliwione potrzeby własne zobowiązanego, jego sytuację rodzinną, a wysokość obciążenia alimentacyjnego powinna być określona na takim poziomie, aby nie prowadziła do niedostatku.

Odnosząc się do sytuacji zarobkowej i majątkowej pozwanego R. R. (1) zauważyć należy, że strona powodowa wskazała, że jest on właścicielem znakomicie prosperującej kliniki dentystycznej, która wykonuje drogie, a zarazem popularne zabiegi, nie tylko w zakresie stomatologii leczniczej, ale także estetycznej, zaś jej klientami są głównie obcokrajowcy. Na powyższą okoliczność strona powodowa przedłożyła dokumenty w postaci wypisu z ewidencji działalności gospodarczej, wizytówki pozwanego, oferty świadczonych przez niego usług, fotografii kliniki oraz odpisu z KRS fundacji prowadzonej przez pozwanego. Podkreślić należy, że z dokumentów tych w żaden sposób nie wynikają jednak możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego, jak również okoliczności tego rodzaju jak ceny świadczonych usług, czy też rodzaj klientów korzystających z tychże usług. Powodowie z faktu, że pozwany prowadzi wspomnianą działalność, starają się wyprowadzić domniemanie faktyczne, że uzyskuje on wysokie zarobki. Jak jednak wynika z materiału dowodowego, pozwany nie jest wyłącznym współnikiem wspomnianej kliniki.

Ojciec małoletnich osiąga dochód w wysokości 6.000 – 7.000 zł miesięcznie. Z kolei jak ustalono w trakcie postępowania rozwodowego między stronami, które toczyło się w 2009 roku, dochód miesięczny pozwanego wynosił wówczas około 5.000 zł netto. Zatem co prawda możliwości zarobkowe pozwanego R. R. (1) zwiększyły się, jednak, co również istotne dla określenia jego możliwości majątkowych, pozwany w ostatnim czasie ponownie się ożenił. Ze związku małżeńskiego pozwanego pochodzi zaś urodzony w (...) roku syn A. R. (1). Na pozwanym ciąży zatem obowiązek alimentacyjny również względem drugiego syna. Jak wynika z zeznań pozwanego, koszty utrzymania nowonarodzonego syna, który ma skazę białkową i wymaga specjalnej diety, oscylują wokół kwoty około 1.000 zł. Kwota ta wskazana przez pozwanego jest wartością wiarygodną.

Nie bez znaczenia dla oceny możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego pozostaje okoliczność, że spona on zaciągnięty kredyt hipoteczny. Co do zasady fakt zadłużenia nie powinien wpływać na zakres obowiązku alimentacyjnego pozwanego, jednak w niniejszej sprawie mamy do czynienia z sytuacją specyficzną. Zauważyć należy, że pozwany w ramach sądowego podziału majątku między byłymi małżonkami R. zdecydował, aby przeznaczyć swój udział we wspólnym mieszkaniu, bez obowiązku spłaty, na rzecz byłej żony, przede wszystkim celem zabezpieczenia potrzeb mieszkaniowych małoletnich. Trzeba podkreślić, że decyzja w zakresie podziału majątku wspólnego podjęta przez pozwanego miała bezpośredni wpływ na sytuację majątkową przedstawicielki ustawowej małoletnich powodów. E. R. zgodnie zaś z pkt 3b wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 29 grudnia 2009 roku jest również zobowiązana do ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania małoletnich. Matka powodów na podstawie tego samego wyroku uzyskała lokal mieszkalny.

Nie uszło uwadze Sądu, że zarobki matki małoletnich również wzrosły od daty ostatniej konkretyzacji obowiązku alimentacyjnego. Wówczas to E. R. pracowała jako technik dentystyczny i uzyskiwała wynagrodzenie w wysokości 1.276 zł netto. Obecnie zaś nadal pracuje jako technik dentystyczny uzyskując łącznie dochód w wysokości około 3.200 zł miesięcznie.

W ocenie Sądu strona powodowa co do zasady nie udowodniła zwiększonych potrzeb w zakresie utrzymania i wychowania małoletnich.

Pamiętać należy, że przez usprawiedliwione potrzeby dziecka należy rozumieć wydatki spowodowane normalnym funkcjonowaniem, niebędącym przejawem zbytku oraz koszty zapewniające racjonalne potrzeby dziecka oceniane w kontekście dotychczasowego poziomu życia dziecka i jego rodziców. Znaczna część wydatków wskazywanych przez powodów, jak chociażby wydatki związane z rozrywką lub tzw. kieszonkowe, takiego charakteru nie posiadają. Trudno wskazane wydatki zakwalifikować do niezbędnych kosztów utrzymania. Pełnią one raczej formę oddziaływania wychowawczego w stosunku do małoletnich i trudno je ustalić na stałym poziomie. Z okoliczności sprawy nie wynika nadto, żeby pozwany uchylał się od ponoszenia tego rodzaju kosztów. Zaznaczyć należy, że pozwany co roku zabiera małoletnich powodów na wakacje, ich kontakt jest bardzo dobry, otrzymują oni prezenty od ojca i tzw. kieszonkowe.

W ocenie Sądu strona powodowa nie wykazała, aby po stronie małoletnich doszło do tak znaczącej zmiany w zakresie kosztów wyżywienia jak zostało to przedstawione w pozwie. Przedstawicielka ustawowa małoletnich powodów twierdziła, że w związku z alergią małoletnich muszą oni spożywać specjalne produkty, w związku z czym koszty wyżywienia znacząco wzrosły, obecnie wynosząc po 1.000 zł miesięcznie na każde dziecko. Jednak powyższego strona powodowa nie udowodniła. Co prawda z zaświadczeń lekarza alergologa (k. 187-188) wynika, że małoletni mają problemy z układem pokarmowym, jednak nie jest to równoznaczne z tym, że stosują specjalną dietę. Co więcej, z dokumentacji medycznej powoda D. R. wynika, że „zjada wszystko” (k. 337). Tym bardziej należy podkreślić, że nie zostały wykazane realnie ponoszone koszty zakupów tego rodzaju produktów spożywczych.

Za niewiarygodne Sąd uznał twierdzenia strony powodowej, że wydatki związane z koniecznością zakupu odzieży i obuwi wynoszą po 375 zł na każde dziecko. Zaznaczyć trzeba, że w świetle doświadczenia życiowego trudno uznać, że niezbędnym kosztem utrzymania dziecka w wieku nastoletnim jest zakup odzieży i obuwi za kwotę prawie 400 zł miesięcznie.

Nadto strona powodowa nie udowodniła kosztów związanych z dodatkową nauką małoletnich w postaci korepetycji udzielanych im z zakresu języka niemieckiego i matematyki. W tym zakresie poprzestała jedynie na oświadczeniu zawartym w pozwie i złożonym na rozprawie w dniu 24 listopada 2016 roku. Nieudowodnione pozostają również wydatki na zakup biletu miesięcznego dla małoletnich oraz opłata za ich telefon.

Zdaniem Sądu strona powodowa nie wykazała również, by wydatki związane z zakupem mebli i wystrojem pokoi małoletnich powodów winny być uwzględnione przy decydowaniu o wysokości renty alimentacyjnej obciążającej pozwanego na rzecz każdego z powodów. Co prawda strona powodowa przedłożyła stosowne rachunki na okoliczność, że omawiane wydatki zostały dokonane. Jednak nie oznacza to jeszcze, że wydatki te były uzasadnione. Strona powodowa w żaden bowiem sposób nie udowodniła, by poprzedni wystrój pomieszczeń zajmowanych we wspólnym mieszkaniu przez małoletnich powodów nie odpowiadał ich potrzebom, bądź meble w nich znajdujące się były zniszczone i wymagały wymiany. Nadto, skoro wydatki te zostały już poniesione, to przedstawicielka ustawowa małoletnich powodów nie powinna żądać zwrotu wydatkowanych na te rzeczy środków w trybie roszczeń alimentacyjnych należnych w przyszłości. Nie odpowiada to bowiem konstrukcji prawnej takiego uprawnienia. Skoro wydatki te zostały już poniesione, to nie jest to przysporzenie w zakresie kosztów utrzymania na przyszłość, co charakteryzuje roszczenie alimentacyjne.

Matka małoletnich powodów uzyskała również kredyt przeznaczony na zakup P. S. dla dzieci. Wydatek ten dla Sądu jawi się jako wydatek zbyteczny. Pamiętać bowiem należy, że istota świadczeń alimentacyjnych wiąże się z zapewnieniem uprawnionemu utrzymaniu niezbędnego, koniecznego, podstawowego i bieżącego.

Powyższych uwag nie można natomiast odnieść do zwiększonych potrzeb małoletnich w zakresie kosztów ich leczenia. Poza sporem w niniejszej sprawie pozostaje okoliczność, że małoletni są alergikami. Wynika to zresztą z przedłożonych do sprawy zaświadczeń lekarskich (k. 187-188). Przedstawicielka ustawowa małoletnich powodów złożyła do akt sprawy faktury VAT dokumentujące zakup leków oraz koszty związane z wykonywanymi badaniami. Powyższe okoliczności przyznał na rozprawie pozwany, wskazując jednocześnie, że leczenie małoletnich jest przez niego finansowane.

Określając wydatki związane z leczeniem małoletnich Sąd miał na uwadze fakt, że w postępowaniu w sprawie o sygn. akt II C 2123/08 Sądu Okręgowego w Gdańsku do niezbędnych kosztów utrzymania małoletniego powoda D. R. zostały zaliczone wydatki związane z jego leczeniem w kwocie około 100 zł. Jednocześnie należało mieć na uwadze, że koszty związane z leczeniem małoletnich oraz ich wizyty u specjalistów i związane z tym badania są nieregularne. I tak należało mieć na względzie, co wynika z przedłożonych faktur VAT i rachunków, że w kwietniu 2014 roku koszty leczenia małoletniej powódki O. R. wynosiły łącznie około 128 zł, w sierpniu 2014 roku około 97 zł, w listopadzie 2014 roku około 173 zł, w lutym 2015 roku około 156 zł, w marcu 2015 roku około 253 zł, w kwietniu 2015 roku około 104 zł, w listopadzie 2015 roku około 50 zł. Z kolei odnośnie do małoletniego powoda D. R. Sąd ustalił, że w sierpniu 2014 roku jego koszty leczenia wyniosły około 214 zł, w listopadzie 2014 roku około 183 zł, w marcu 2015 roku około 175 zł, w

kwietniu 2015 roku około 235 zł, zaś w maju około 101 zł, w czerwcu 2015 roku około 200 zł, w sierpniu 2015 roku około 470 zł, we wrześniu 2015 roku około 170 zł, w maju 2016 roku około 400 zł. Już na tzw. pierwszy rzut oka widać zatem, że koszty leczenia małoletnich są zmienne i trudno przewidzieć, ile będą wynosiły na przyszłość. Bywają miesiące, w których wydatki te nie są ponoszone w ogóle. Z tych przyczyn Sąd uznał, że strona powodowa udowodniła zwiększone potrzeby małoletnich w części dotyczącej ich leczenia co do kwoty 150 zł miesięcznie – uśredniając wymienione poczynione wydatki na każdego z powodów. Z przyczyn wskazanych wyżej Sąd uznał, że nie udowadniają roszczenia małoletnich paragony fiskalne oraz rachunki – faktury VAT wystawione na nazwisko ich przedstawicielki ustawowej.

Podsumowując, Sąd przyjął, że miesięczne koszty utrzymania każdego z powodów oscylują w granicach około 2.200 zł. Na kwotę tę składają się m. in. żywność – 700 zł, odzież i obuwie – 300 zł, leki – 150 zł, korepetycje z języka angielskiego – 400 zł, kosmetyki – 50 zł, udział w kosztach utrzymania mieszkania – 405 zł, wydatki na edukację – 100 zł.

Zestawiając przedstawione wyżej usprawiedliwione potrzeby powodów z możliwościami majątkowymi i zarobkowymi obojga rodziców Sąd doszedł do przekonania, że w aktualnym stanie faktycznym obowiązek alimentacyjny pozwanego wobec małoletnich dzieci wyczerpuje się kwotą po 1.150 zł miesięcznie na każde z nich. Kwota ta odzwierciedla zakres zmiany okoliczności w porównaniu do sytuacji w momencie poprzedniego ustalania alimentów. Jednocześnie uwzględnia, że pozwany swój obowiązek alimentacyjny wobec każdego z małoletnich powodów realizuje ponad zapłatę comiesięcznych rent alimentacyjnych – utrzymując regularne, osobiste kontakty z dziećmi, ponosząc koszty ich utrzymania podczas kontaktów, również dłuższych kontaktów wakacyjnych, a nadto przekazując im oraz okazjonalnie matce małoletnich powodów dodatkowe kwoty na zaspokojenie potrzeb dzieci. W ocenie Sądu obciążenie pozwanego kwotą alimentów miesięcznych przenoszącą kwotę 1.150 zł na rzecz każdego z dzieci stanowiłoby poważne zagrożenie – przy uwzględnieniu możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego – dla uczestnictwa pozwanego w życiu małoletnich powodów w postaci jak dotychczas.

Sąd przyjął, że występując z powództwem powodowie zgłosili dwa roszczenia alimentacyjne. Pozew z dnia 17 marca 2014 roku wystąpili bowiem o podwyższenie renty alimentacyjnej na rzecz każdego z nich „od marca 2014 roku”. Sąd uznał więc, że powodowie wystąpili z żądaniem w przedmiocie alimentów tzw. bieżących, tj. za okres od dnia wywiedzenia powództwa, tj. od dnia 17 marca 2014 roku, oraz tytułem alimentów tzw. zaległych, tj. za okres przed dniem wywiedzenia powództwa, tj. za okres od dnia 1 marca 2014 roku do dnia 16 marca 2014 roku.

Odnosząc się do drugiego ze wskazanych roszczeń należy wskazać, że zgodnie z art. 137 § 2 k.r.o. niezaspokojone potrzeby uprawnionego z czasu przed wniesieniem powództwa o alimenty sąd uwzględnia zasądzając odpowiednią sumę pieniężną. W uzasadnionych wypadkach sąd może rozłożyć zasądzone świadczenie na raty.

Alimenty ze swej natury przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb bieżących. Dochodzenie ich za okres miniony dopuszczalne jest jedynie w przypadkach wyjątkowych. Uzyskanie alimentów za okres sprzed wniesienia pozwu uzależnione jest od wykazania przez wierzyciela, że jego usprawiedliwione potrzeby związane z utrzymaniem lub utrzymaniem i wychowaniem nie zostały za ten okres zaspokojone albo zostały zaspokojone dzięki np. zaciągniętym pożyczkom.

Sąd podziela pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 28 września 1949 roku w sprawie o sygn. akt C 389/49 (OSN 1951/3/60), zgodnie z którym dopuszczalne jest dochodzenie roszczeń alimentacyjnych za okres poprzedzający wytoczenie powództwa, a w szczególności roszczeń dziecka pozamałżeńskiego względem jego ojca o zaległe świadczenia okresowe z tytułu kosztów wychowania i utrzymania w przypadku, gdy pozostały niezaspokojone potrzeby lub zobowiązania zaciągnięte przez uprawnionego względem osoby trzeciej na pokrycie tychże kosztów. Z uwagi na charakter świadczeń alimentacyjnych przeznaczonych na bieżące utrzymanie osoby uprawnionej, domaganie się ich za okres poprzedzający wytoczenie powództwa może być uzasadnione tylko wówczas, gdy pozostają z tego okresu niezaspokojone potrzeby lub zobowiązania zaciągnięte przez uprawnionego względem osoby trzeciej na pokrycie tychże potrzeb. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 1976 roku w sprawie o sygn. akt III CRN 88/76, SNCP 1977/2/33)

Dochodzenie alimentów za okres poprzedzający wytoczenie powództwa dopuszczalne jest tylko w ograniczonym zakresie, bo tylko w wypadku, gdy pozostały niezaspokojone potrzeby lub zobowiązania zaciągnięte przez uprawnionego względem osoby trzeciej na pokrycie kosztów wychowania i utrzymania. (por. wyrok Sądu Okręgowego w Sieradzu z dnia 17 lipca 2013 roku w sprawie o sygn. akt I Ca 252/13, LEX nr 1716734)

Fakt istnienia niezaspokojonych potrzeb powinien być przez stronę, która występuje z przedmiotowym roszczeniem, wykazany.

Powodowie z takiego obowiązku nie wywiązali się. Powodowie nie udowodnili, by za okres od dnia 1 marca 2014 roku do dnia 16 marca 2014 roku pozostały po ich stronie potrzeby, których nie zaspokoiono. Co więcej, żadnych dowodów na okoliczność niewypełnienia ich potrzeb we wskazanym okresie powodowie nie zgłosili. Sąd zauważył nadto, że w tym czasie bezspornie pozwany przekazywał matce powodów rentę alimentacyjną w wysokości ustalonej w orzeczeniu sądowym. Pozwany dokonywał również innych wydatków związanych z zaspokojeniem potrzeb dzieci. Po stronie Sądu nie powstały więc nawet wątpliwości co do tego, czy w przedmiotowym okresie po stronie powodów powstały potrzeby, które do dnia dzisiejszego nie zostały zaspokojone przez zobowiązanych do alimentacji na ich rzecz.

Powodowie domagali się, by płatność alimentów im należnych od pozwanego ustalić na dzień 2-ego każdego miesiąca.

Sąd zwrócił uwagę, że w wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku w sprawie o sygn. akt II C 2123/08 jako datę płatności alimentów dla pozwanego ustalono dzień 15-ego każdego miesiąca. Również w postanowieniu o zabezpieczeniu, wydanym w toku niniejszego postępowania, jako termin płatności wskazano dzień 15. każdego miesiąca. Data 15-ego dnia każdego miesiąca jest datą płatności alimentów przez pozwanego na rzecz powodów obowiązującą od 7 lat. Można więc uznać, że do tejże daty płatności dostosowane są przez strony terminy uzyskiwania przez nich dochodów oraz terminy czynienia obciążających ich wydatków. W ocenie Sądu powodowie nie udowodnili, by zaszła potrzeba zmiany przedmiotowego uregulowania. Powodowie wywodzą, jakoby do 5-ego każdego miesiąca były płatne rachunki, których obowiązek zapłaty ich obciąża. Strona powodowa twierdzenia tego jednak szerzej nie uzasadnia, nie podaje również, by termin płatności rachunków w porównaniu z 2009 rokiem uległ zmianie. Ponadto, trzeba pamiętać, że tak na pozwanym, jak i na matce powodów spoczywa w równym stopniu obowiązek alimentacyjny wobec dzieci. Matka powodów, z racji tego, że to ona sprawuje nad dziećmi codzienną opiekę, skoro dzieci z nią zamieszkują, jest nadto zobowiązana do takiego gospodarowania otrzymanymi od pozwanego środkami pieniężnymi tytułem alimentów by potrzeby dzieci zostały zaspokojone. Dotyczy to również zachowania przez nią terminów płatności za świadczenia, których powodowie są beneficjentami.

Reasumując, Sąd nie przychylił się do żądania strony powodowej dotyczącego zmiany terminu płatności alimentów.

Sąd ustalając datę płatności roszczenia okresowego oraz wskazując na uprawnienie powodów do odsetek ustawowych za opóźnienie kierował się treścią żądania, przy uwzględnieniu nadto przepisu art. 359 k.c. w zw. z art. 481 §§ 1 i 2 k.c., jak również okoliczności wyżej wskazanych. Podstawą dla rozróżnienia wysokości odsetek ustawowych należnych powodom od pozwanego w zależności od daty płatności każdej z rat alimentacyjnych było brzmienie art. 481 § 2 k.c. – o treści obowiązującej do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz o treści obowiązującej od dnia 1 sierpnia 2016 roku, ustalone ustawą z dnia 9 października 2015 roku o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1830), przy uwzględnieniu art. 56 tejże ustawy.

Mając powyższe okoliczności na uwadze, Sąd, działając na podstawie art. 133 § 1 k.r.o. w zw. z art. 135 §§ 1 i 2 k.r.o. w zw. z art. 138 k.r.o., orzekł jak w pkt I wyroku, oddalając powództwo w pkt II w pozostałej części.

O kosztach procesu Sąd orzekł jak w pkt III sentencji, na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 100 zd. 1 k.p.c., przy uwzględnieniu nadto art. 96 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t. j. Dz. U. z 2016 roku, poz. 623). Sąd zważył, że powództwo zostało uwzględnione w bardzo niewielkiej części. Ponadto, pozwany od samego początku wywiązuje się terminowo z obowiązku alimentacyjnego na rzecz każdego z dzieci. Również poza płatnością alimentów pozwany ponosi dodatkowe wydatki związane z zabezpieczeniem potrzeb

dzieci. Te okoliczności, w ocenie Sądu, przemawiały za odstąpieniem od obciążania pozwanego kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego oraz kosztami sądowymi.

W pkt IV wyroku Sąd na mocy art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c. z urzędu nadał wyrokowi w pkt I rygor natychmiastowej wykonalności.